

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

งานจัดการศึกษาของท้องถิ่นภายในเขตเทศบาล เป็นงานในหน้าที่ของเทศบาล
อย่างหนึ่งซึ่งจะต้องจัดบริการให้แก่ประชาชน โดยมีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล
ไว้ดังต่อไปนี้ คือ

1. "จัดให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม" ตามมาตรา 50(6) แห่งพระราชบัญญัติ
เทศบาล พ.ศ. 2496
2. "จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา" ตามมาตรา 54(7) แห่งพระราช-
บัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496
3. "จัดให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการศึกษาและพลศึกษา" ตามมาตรา 54(8)
แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496"¹ และ
4. หน้าที่ตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 คือ
"บรรดาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัด และคณะกรรมการประถม
ศึกษาอำเภอ ตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับกรุงเทพมหานคร เทศบาล และองค์การปกครอง
ท้องถิ่นอื่นที่มีฐานะ เทียบเท่าเทศบาล ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประถมศึกษา
กรุงเทพมหานคร เทศบาล และองค์การปกครองท้องถิ่นนั้น แล้วแต่กรณี"²

¹ ศิลปชัย สิรินาม, การบริหารและแนวการปรับปรุงการศึกษาในเขตเทศบาล
(พระนคร : บริษัทการพิมพ์วิระสัมพันธ์, 2505), หน้า 1.

² "พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523", พระราชบัญญัติคณะกรรมการ
การศึกษา พ.ศ. 2523 (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2524), หน้า 24.

กำรจัดการศึกษาของเทศบาลเพื่อประชาชนในท้องถิ่นภายในเขตเทศบาลนั้น จะจัดระดับการศึกษาเพียงใค่นั้น จะต้องคำนึงถึงกำลังงบประมาณและความสามารถของผู้จัดเป็นสำคัญ แต่จะยกเว้นไม่จัดระดับประถมศึกษามิได้ เพราะระดับประถมศึกษาเป็นระดับการศึกษาบังคับที่มีพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 มาตรา 6 กำหนดไว้ว่า "ให้ผู้ปกครองของเด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่แปด ส่งเด็กนั้นเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาจนกว่าจะมีอายุย่างเข้าปีที่สิบห้า เว้นแต่เป็นผู้สอบไล่ชั้นประถมศึกษาปีที่หกตามหลักสูตร ตามมาตรา 5 หรือหลักสูตรอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า....."¹ และกำรจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาภาคบังคับของเทศบาลภายในเขตเทศบาลนั้น เป็นการจัดการศึกษาให้เปล่าแก่ประชาชน

ปัจจุบันมีจำนวนเทศบาลในประเทศไทยรวมทั้งสิ้น 124 เทศบาล เป็นเทศบาลนคร 1 เทศบาล เทศบาลเมือง 84 เทศบาล และเป็นเทศบาลตำบล 39 เทศบาล มีเทศบาลที่จัดการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 118 เทศบาล มีโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด 452 โรงเรียน นักเรียนจำนวน 231,160 คน และมีครูจำนวนทั้งสิ้น 11,250 คน ในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของเทศบาลนั้น "เทศบาลเป็นผู้บริหารและดำเนินงานโดยตรง โดยกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทยมิได้เข้าเกี่ยวข้องในรายละเอียดของการปฏิบัติ นอกจากการส่งเสริม สนับสนุนให้เทศบาลดำเนินการได้โดยเรียบร้อยและบรรลุผลดียิ่งขึ้น เทศบาลจึงมีอำนาจที่จะใช้ดุลยพินิจและตัดสินใจในการดำเนินงานเรื่องใด ๆ อย่างเต็มที่ ตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย"³

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 23.

² กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง. สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น 2525 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สี่ไทย, 2524), หน้า 29-36

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 19.

โดยนัยของกฎหมายแล้ว เทศบาลทุกแห่งจะต้องมีการกำหนดส่วนของการบริหารเอาไว้อย่างอาศัยหลักเกณฑ์ตามระเบียบ ก.ท. ว่าด้วยการกำหนดการบริหารของเทศบาล การกำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือนของพนักงานเทศบาล พ.ศ. 2519 ซึ่งได้กำหนดส่วนการบริหารของเทศบาลไว้ดังนี้ คือ

1. ส่วนนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่ดำเนินการในกิจการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน และนโยบายของเทศบาล ทั้งมีหน้าที่เป็นเลขานุการของสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี เกี่ยวกับงานสารบรรณ งานธุรการ งานประชาสัมพันธ์ งานนิติกร งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานทะเบียน ตลอดจนงานอื่น ๆ ที่มีได้กำหนดไว้เป็นงานของส่วนนี้
2. ส่วนคลัง มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเงินและการบัญชี พัสดุและทรัพย์สินของเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การกู้เงิน งานผลประโยชน์ของเทศบาล ตลอดจนงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเงินที่มีได้กำหนดไว้เป็นงานของส่วนนี้ หรือตามที่ได้รับมอบหมาย
3. ส่วนสาธารณสุข มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและระงับโรค การสุขาภิบาลและรักษาความสะอาด งานสัตว์แพทย์ ตลาดสาธารณะ สุสานและฌาปนสถาน สาธารณะ โรงพยาบาล ศูนย์บริการสาธารณสุข ตลอดจนงานสาธารณสุขอื่น ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมายหรืองานที่ได้รับมอบหมาย
4. ส่วนช่าง มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับงานโยธา งานบำรุงทางบก ทางน้ำ ทางระบายน้ำ ส่วนสาธารณะ งานสำรวจและแบบแผน งานทางสถาปัตยกรรมและผังเมือง งานสาธารณสุขโลกเกี่ยวกับไฟฟ้า หรืองานอื่นที่ได้รับมอบหมาย
5. ส่วนการประปา มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการและจำหน่ายน้ำสะอาด ตลอดจนการเก็บผลประโยชน์ในการนี้

6. ส่วนการศึกษา มีหน้าที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านการศึกษาระดับประถมศึกษาของเทศบาล งานด้านการสอน การนิเทศการศึกษา งานสวัสดิการสังคม และสันติภาพ ตลอดจนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง¹

ส่วนต่าง ๆ เหล่านี้อาจจัดให้มีฐานะเป็นสำนัก กอง ฝ่าย แผนก หรืองานก็ได้ โดยคำนึงถึงลักษณะงานในหน้าที่และความรับผิดชอบ ปริมาณ และคุณภาพของงานได้ความเหมาะสม และโดยอาศัยหลักเกณฑ์ทั่วไปในการกำหนดส่วนการบริหารของเทศบาล ซึ่งพิจารณาจากฐานะกิจการและรายได้ดังนี้ คือ

เทศบาลชั้น 1 จะต้องมีรายได้เกินกว่า 20,000,000 บาท ขึ้นไป ให้ส่วนการบริหารมีฐานะเป็น สำนักปลัดเทศบาล กองคลัง กองสาธารณสุข กองช่าง กองการประปา และกองการศึกษา

เทศบาลชั้น 2 จะต้องมีรายได้ 10,000,001 - 20,000,000 บาท ให้ส่วนการบริหารมีฐานะเป็น สำนักปลัดเทศบาล กองคลัง กองสาธารณสุข กองช่าง กองการประปา และกองการศึกษา

เทศบาลชั้น 3 จะต้องมีรายได้ 5,000,001 - 10,000,000 บาท ให้ส่วนการบริหารมีฐานะเป็น สำนักปลัดเทศบาล ฝ่ายคลัง ฝ่ายสาธารณสุข ฝ่ายช่าง ฝ่ายการประปา และฝ่ายการศึกษา

เทศบาลชั้น 4 มีรายได้ต่ำกว่า 5,000,000 บาท ลงมา ให้ส่วนการบริหารมีฐานะเป็น สำนักปลัดเทศบาล ฝ่ายคลัง ฝ่ายสาธารณสุข ฝ่ายช่าง ฝ่ายการประปา และฝ่ายการศึกษา²

---

¹ สนิท เหลืองภิรมย์, ทรงพล จำปาพันธุ์ และสุนทร ชมแสง, คู่มือปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลของพนักงานครูเทศบาล (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), หน้า 317 - 318 .

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 318 - 320 .

ในด้านลักษณะรูปแบบการปกครองเทศบาล จะเป็นรูปแบบเดียวกันทั้งประเทศ โดยจำลองรูปแบบมาจากรูปแบบการปกครองประเทศ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. สภาเทศบาล ทำหน้าที่สถานิติบัญญัติ ประกอบด้วยสมาชิกที่ราษฎรเลือกตั้ง อยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี สภาเทศบาลตำบลมีสมาชิก 12 คน สภาเทศบาลเมืองมีสมาชิก 18 คน และสภาเทศบาลนครมีสมาชิก 24 คน
  2. คณะเทศมนตรี ประกอบด้วยนายกเทศมนตรี 1 คน เทศมนตรีอื่นอีก 2 คน สำหรับเทศบาลตำบลและเทศบาลเมือง เทศบาลนครจะมีเทศมนตรี 4 คน ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้งคณะเทศมนตรี โดยความเห็นชอบของสภาเทศบาล คณะเทศมนตรี ทำหน้าที่บริหารกิจการของเทศบาล
  3. เจ้าหน้าที่ประจำ เรียกว่าพนักงานเทศบาล ทำหน้าที่เหมือนข้าราชการประจำ มีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด แต่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของนายกเทศมนตรี
- ดังนั้น การบริหารการศึกษาเทศบาลจึงมีคณะเทศมนตรี เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายนโยบาย มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย การควบคุมการบริหารการศึกษาของเทศบาล และปกครองบังคับบัญชาพนักงานเทศบาล กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายพนักงานประจำ ซึ่งมีปลัดเทศบาลและเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาของเทศบาลเป็นเจ้าหน้าที่สำคัญ รับผิดชอบการบริหารงานการศึกษา นอกจากนี้ยังมีสภาเทศบาลเป็นผู้พิจารณาอนุมัติงบประมาณทางการศึกษา และควบคุมการบริหารงานของคณะเทศมนตรีและการบริหารงานการศึกษาของเทศบาลอีกด้วย
- เจ้าหน้าที่ทางการศึกษาจะเป็นหัวหน้าส่วนการศึกษาตามการกำหนดการบริหารงานของเทศบาลดังกล่าวมาแล้ว หัวหน้าส่วนการศึกษาอาจมีฐานะเป็น ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าแผนก หรือหัวหน้างานการศึกษาก็ได้ แล้วแตขนาด ฐานะ กิจการ และรายได้ของแต่ละเทศบาล

---

¹ สัจจ จันทระ, ประมวลข้อบังคับ ก.ท.กฎหมาย ระเบียบการเกี่ยวกับราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามมิตร, 2516), หน้า 108.

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้คำว่า "หัวหน้าส่วนการศึกษา" แทนฐานะของเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา ที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

หัวหน้าส่วนการศึกษามีความสำคัญสำหรับงานการศึกษาของเทศบาลมาก เพราะเป็นผู้ดำเนินการและรับผิดชอบงานของส่วนการศึกษาโดยตรง ซึ่งโดยปกติสายงานฝ่ายต่าง ๆ ในสังกัดเทศบาลนั้น ก่อนที่งานต่าง ๆ จะถึงขั้นการตัดสินใจของนายกเทศมนตรีจะต้องผ่านการพิจารณาของหัวหน้าฝ่ายที่เกี่ยวข้องและปลัดเทศบาลตามขั้นตอนเสียก่อน ดังนั้นในค่านางานการศึกษา หัวหน้าส่วนการศึกษาจึงมีความสำคัญมากในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบรองจากปลัดเทศบาลและนายกเทศมนตรี

เนื่องจากการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาต้องอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของทั้งฝ่ายพนักงานประจำคือ ปลัดเทศบาล และฝ่ายการเมือง คือ คณะเทศมนตรี งานที่ต้องปฏิบัติต้องอยู่ภายใต้กรอบกำหนดแห่งกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด หัวหน้าส่วนการศึกษาจะต้องรับผิดชอบงานในหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานการศึกษาเทศบาล งานสังคมสงเคราะห์ งานสันติภาพ งานการศึกษา งานขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และงานศิลปกรรมของท้องถิ่น งานบริหารทั่วไป งานด้านการปกครองบังคับบัญชาพนักงานที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชา งานด้านการตรวจราควบคุมการปฏิบัติงานให้ได้ผลตามความมุ่งหมายของเทศบาล ในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน ตลอดจนต้องปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าหัวหน้าส่วนการศึกษามีภาระ รับผิดชอบงานที่มีปริมาณมากพอสมควร หัวหน้าส่วนการศึกษายังต้องมีบทบาทในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับหลาย ๆ ฝ่ายอีก อาทิ ผู้บังคับบัญชาฝ่ายการเมือง และฝ่ายพนักงานประจำ หน่วยงานต่าง ๆ ภายในสังกัดเทศบาล เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา หน่วยงานต่างสังกัด ตลอดจนชุมชนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจว่า ในสภาพการทำงานเช่นนี้ อาจทำให้มีความกระทบกระทั่งจนถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษา จึงอยากทราบว่า ในการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษา มีสิ่งใดที่สร้างความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานบ้าง และสิ่งนั้นมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหาร

ทั้งในระดับเทศบาลและระดับกระทรวงจะได้นำไปใช้ในการปรับปรุงขวัญในการทำงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาของเทศบาลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาล
2. เพื่อลำดับความสำคัญขององค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาล

สมมุติฐานในการวิจัย

องค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ที่นำมาศึกษาวิจัยแต่ละองค์ประกอบ มีผลทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาล

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงงานในตำแหน่งหน้าที่ของหัวหน้าส่วนการศึกษาของเทศบาล เพื่อสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้กระทำกับกลุ่มประชากรที่ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าส่วนการศึกษาของเทศบาลอันได้แก่ ผู้อำนวยการกองการศึกษา หัวหน้ากองการศึกษา หัวหน้าฝ่ายการศึกษา หัวหน้าแผนกการศึกษา หรือหัวหน้างานการศึกษาเทศบาลทั่วประเทศ

2. ตัวแปรที่จะศึกษา มีดังนี้

- 2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ องค์ประกอบที่ส่งผลถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยยึดเอาองค์ประกอบที่ได้จากผลการศึกษาของ Edwin A. Locke ซึ่งได้แก่

- 2.1.1 ด้วงงาน
- 2.1.2 เงินเดือน
- 2.1.3 การเลื่อนตำแหน่งและระดับ
- 2.1.4 การได้รับการยอมรับนับถือ
- 2.1.5 ผลประโยชน์เกื้อกูล
- 2.1.6 สภาพการทำงาน
- 2.1.7 การบังคับบัญชา
- 2.1.8 เพื่อนร่วมงาน
- 2.1.9 เทศบาลและการบริหารงาน

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาล

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

"เทศบาล" หมายถึง ท้องถิ่นที่เจริญมีการจัดบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นนิติบุคคล และเป็นทบวงการเมือง ตั้งโดยพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มี 3 ฐานะ คือ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล

"หัวหน้าส่วนการศึกษา" หมายถึง หัวหน้าส่วนบริหารงานการศึกษาของเทศบาล ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองการศึกษา หัวหน้ากองการศึกษา หัวหน้าฝ่ายการศึกษา หัวหน้าแผนกการศึกษา หรือ หัวหน้างานการศึกษา ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านการจัดการศึกษาของเทศบาล

"ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน" หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของบุคคลที่มีต่องานที่ทำอยู่ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการที่ได้รับการตอบสนองทั้งทางร่างกายและจิตใจ จนทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน

"ด้วงงาน" หมายถึง งานในหน้าที่รับผิดชอบที่หัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาลปฏิบัติ

ซึ่งอาจเป็นงานที่น่าสนใจหรือน่าเบื่อหน่าย เป็นงานที่แปลกและท้าทายความสามารถ เป็นงานธรรมดา เป็นงานที่มีโอกาสที่จะเรียนรู้งาน มีปริมาณงาน มีโอกาสที่จะทำงานได้สำเร็จ มีประโยชน์และสร้างสรรค์ หรือใช้เทคนิคความรู้ความสามารถ ง่ายต่อการปฏิบัติหรือเป็นงานที่ยุ่งยากซับซ้อน ตลอดจนความมีอิสระหรือไม่มีอิสระในการทำงาน

／ "เงินเดือน" หมายถึง ความเหมาะสมของจำนวนเงินเดือนที่ได้รับความยุติธรรมในการได้รับการพิจารณาเพิ่มขึ้นเงินเดือนในตำแหน่งหัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาล

／ "การเลื่อนตำแหน่งและ รัศมี" หมายถึง โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งและ รัศมีให้สูงขึ้น ความยุติธรรมในการได้รับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งและ รัศมี ตลอดจนโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคตในตำแหน่งการศึกษาต่อ การอบรมหรือดูงาน

／ "การได้รับการยอมรับนับถือ" หมายถึง การที่ผู้บังคับบัญชาระดับสูงขึ้นไป เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ให้การยกย่องชมเชย รับรู้แสดงความยินดี กล่าวถึงและยอมรับ เชื่อถือในผลสำเร็จของงานที่หัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาลปฏิบัติ

／ "ผลประโยชน์เกื้อกูล" หมายถึง ผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้รับนอกเหนือจากเงินเดือน ทั้งในลักษณะที่เป็นเงิน เช่น เงินค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าบ้าน ค่าช่วยเหลือบุตร ค่ารักษาพยาบาล และเป็นค่าตอบแทนประเภทอื่น ๆ หรือในลักษณะที่เป็นสวัสดิการด้านอื่น เช่น วันหยุด การลาพักผ่อนประจำปี หรือการลาประเภทอื่น เป็นต้น

／ "สภาพการทำงาน" หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาของเทศบาล ได้แก่ ชั่วโมงการทำงาน การหยุดพัก วัสดุอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกในการทำงาน บรรยากาศทั่วไปภายในที่ทำงาน บรรยากาศแวดล้อมภายนอกทั่วไป ความเหมาะสมของอาคารสถานที่

／ "การบังคับบัญชา" หมายถึง การที่หัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาลได้รับความเอาใจใส่ ดูแล ช่วยเหลือ แนะนำ จากผู้บังคับบัญชาระดับสูงขึ้นไปด้วยความมีเทคนิค และ

กลวิธีที่ดี ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และความมีทักษะในการนิเทศงานของผู้บริหาร

✓ "เพื่อนร่วมงาน" หมายถึง การได้เพื่อนร่วมงานที่มีความรู้ความสามารถให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และให้ความเป็นมิตรที่ดีต่อกัน

✓ "เทศบาลและการบริหารงาน" หมายถึง การมีนโยบายสำหรับการปฏิบัติงานที่ชัดเจน การเอาใจใส่ต่อพนักงาน และการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพของเทศบาลที่หัวหน้าส่วนการศึกษาเทศบาลสังกัดอยู่

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มประชากร ใช้ประชากรคือบุคคลที่ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าส่วนการศึกษาของเทศบาลทุกแห่งที่จัดการศึกษา ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 118 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้
  - ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)
  - ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า
  - ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อองค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีส่งและรับแบบสอบถามโดยทางไปรษณีย์
4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้
  - 4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การร้อยละ (Percentage)
  - 4.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และการลำดับความสำคัญขององค์ประกอบ ใช้วิธีการวิเคราะห์หาคถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้น ๆ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

4.3 การตรวจสอบสมมุติฐาน วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

การวิเคราะห์ข้อมูลและการหาค่าสถิติต่าง ๆ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science ของสถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเสนอผลการศึกษาวิจัย เสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

- บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานในการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย ขอบเขตของการศึกษาวิจัย คำนิยามศัพท์เฉพาะ วิธีดำเนินการวิจัย และการเสนอผลของการวิจัย
- บทที่ 2 กล่าวถึงเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 3 กล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 4 กล่าวถึงการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ